

Závěrečné prohlášení Akreditační komise MZ pro urologii a dětskou urologii (2010-2015)

Hlavním smyslem akreditační komise je nastavit systém standardní výuky urologie na všech úrovních. V letech 2010 - 2015 komise připravila pětiletý **vzdělávací program (VP) urologie s urologickým kmenem**, který byl diskutován se všemi složkami urologie a byl oficiálně vyhlášen MZ v r. 2011. Vzdelávací program představuje komplexní rámec pro rozsah praktické výuky (praxe na jednotlivých pracovištích, požadované výkony), pro teoretickou výuku včetně povinných kurzů, pro požadavky na akreditovaná pracoviště. Komise považuje za velký úspěch, že se podařilo urologický kmen zavést a ten zatím zůstává i v rámci novelizace zákona připravované komisí MZ pro specializační vzdělávání.

Akreditační komise se domnívá, že široký konsenzus se zněním VP přispěl k bezproblémovému přechodu specializačního vzdělávání z jediné instituce (IPVZ) na 7 lékařských fakult.

Od r. 2012 komise přijala **závazná kritéria pro udělování akreditací pro kmen, I. typu a II. typu**. Kritéria se týkají počtu diagnostických a léčebných výkonů, které pracoviště provádí, dále technického vybavení pracoviště a přednáškové a publikační činnosti. Tato kritéria byla stanovena ve shodě s požadavky vzdělávacího programu urologie za účelem standardizace výuky urologie na všech úrovních. Kritéria byla diskutována se všemi složkami urologie (ČUS ČLS JEP, oborová rada ČLK pro urologii a Grémium přednostů a primářů urologie - GPPU).

Na základě požadavku Grémia přednostů a primářů urologie byla ve VP snížena délka požadované praxe školitele akreditovaného pracoviště z 5 na 3 roky po udělení specializované způsobilosti z urologie. Podobně komise odsouhlasila i ve shodě s obecným stanoviskem ČLK snížení povinného úvazku školitele z 1,0 na 0,8; tato změna však dosud nebyla schválena MZ, které veškerá rozhodnutí o změnách VP zatím odkládá.

V r. 2014 byl vyhlášen **certifikovaný kurz onkourologie**, v rámci akreditační komise byla ustanovena komise pro onkourologii (prof. MUDr. Milan Hora, PhD.(předseda), prof. MUDr. Marek Babjuk, CSc. (místopředseda), prof. MUDr. Tomáš Hanuš, DrSc., prof. MUDr. Dalibor Pacík, CSc., doc. MUDr. Vladimír

Študent, PhD.), Komise připravila a schválila VP onkourologie, který stanovuje požadavky na vzdělávání, výuku a nové kompetence v oblasti nové onkourologické léčby. Protože VP onkourologie dosud nebyl oficiálně vyhlášen, akreditační komise pro onkourologii vznesla naléhavý dotaz na ministerstvo MZ, kdy bude VP onkourologie schválen, aby bylo možné výuku nových odborníků co nejdříve nastartovat.

Vzdělávací program v dětské urologii byl novelizován v r. 2009 a od té doby zůstává beze změny. **Komise pro dětskou urologii** navrhla uznávat evropskou ústní zkoušku z dětské urologie (JCPU oral examination) v rámci teoretické části atestace (podobně jak to již platí ve VP urologie). Změna byla v rámci redakce VP na MZ schválena, ale dosud nebyla oficiálně vyhlášena. Členové komise pro dětskou urologii po druhém mandátu nyní končí. Protože pro ustanovení nové komise není dostatek zkušených odborníků v dětské urologii, předseda komise, MUDr. Oldřich Šmakal, PhD. se obrátí na ministerstvo s dotazem, zda by bylo možné mandát komise prodloužit do účinnosti připravované novely zákona.

Statistika akreditovaných pracovišť. K závěru r. 2014 získalo 21 lůžkových oddělení akreditaci I. typu pro VP s urologickým kmenem (2011), 7 pracovišť mají akreditaci I. typu pro VP s chirurgickým kmenem (2009) a dosud si o akreditaci VP 2011 nepožádalo, i když bylo oficiálně ministerstvem vyzváno. Dalších 13 lůžkových oddělení získalo akreditaci II. typu na VP 2011. Dvě lůžková pracoviště získala akreditaci na urologický kmen. Akreditaci pro výuku dětské urologie má 6 pracovišť.

Hlavní diskutované problémy:

1. Počet školitelů na akreditovaném pracovišti: I. typ minimálně 3, II. typ minimálně 4. Akreditační komise získala informace, že tento požadavek je pro některá urologická pracoviště limitující, nicméně se domnívají, že nižší počet školitelů nemůže dlouhodobě dostatečně zajistit komplexní požadovanou výuku. Proto komise odsouhlasila požadavek na snížení povinné praxe a snížení povinného úvazku. Další úlevou menším nemocnicím by mohl být návrh stávající ministerské komise pro novou koncepci specializačního vzdělávání, kdy každé oddělení, které splňuje kritéria lůžkového oddělení by mohlo školit v rozsahu kmene. Tento návrh akreditační komise podpořila.

2. Druhým významným diskutovaným problémem byl požadavek na minimální publikační činnost. Valná většina akreditovaných pracovišť s tímto požadavkem problém neměla a minimální kritéria překračovala. Přednášková a publikační činnost je součástí základní erudice lékaře, který vedle léčebně preventivní péče

je povinen se vzdělávat, umět pracovat s literárními zdroji a aktuálně si vyhledávat nové informace, je povinen srovnávat vlastní zkušenosti s výsledky nejlepších pracovišť, je povinen předávat svoje zkušenosti na všech úrovních od základních osvětových přednášek a publikací po přednášky na vědeckých konferencích a články ve vědeckých časopisech.

Ve shodě s VP urologie akreditační komise podpořila **provádění EBU written testu v češtině**, které by mělo začít v r. 2015.

Komise se setkala i s negativními ohlasy na svoji práci, bylo jí vyčítáno, že ztěžuje práci primářům v menších nemocnicích. Členové komise se snažili základní postoje obhajovat na půdě ČUS a GPPU, ze základních požadavků pro potřeby standardní výuky nebylo však možné ustoupit. Komise provedla řadu kontrolních návštěv na pracovišti, které žádalo o akreditaci. Při návštěvě se setkala i se zástupci vedení nemocnic a měla možnost diskutovat některé problémy a přímo navrhnout přijatelné řešení. V řadě případů postoj akreditační komise pomohl primáři při jednání s ředitelstvím nemocnice získat potřebné prostředky pro personální a technické vybavení pracoviště.

Členové akreditační komise apelují na všechny vedoucí pracovníky urologie, aby při snaze získat akreditaci pro svoje pracoviště dodržovali základní kodex etického jednání v komunikaci s pověřenými pracovníky a aby ve svých žádostech udávali pravdivé údaje.

Členové akreditační komise přejí novým členům komise hodně energie a úspěchů při rozvíjení výuky oboru urologie.

Akreditační komise pro urologii: doc. MUDr. Radim Kočvara, CSc. (předseda), prof. MUDr. Milan Hora, Ph.D.(místopředseda), prof. MUDr. Marek Babjuk, CSc., prof. MUDr. Jan Dvořáček, DrSc., prof. MUDr. Tomáš Hanuš, DrSc., MUDr. Josef Liehne, prof. MUDr. Dalibor Pacík, CSc., MUDr. Michal Pešl, doc. MUDr. Vladimír Študent, Ph.D., doc. MUDr. Michael Urban, prim. MUDr. Jaroslav Všetická, CSc.

Akreditační komise pro dětskou urologii: MUDr. Oldřich Šmakal, Ph.D. (předseda), MUDr. Jan Kříž (místopředseda), MUDr. Jiří Kouba, MUDr. Ivo Novák, Ph.D, MUDr. Pavel Zerhau, CSc..

30. 11. 2014